

Gemeente van de Opgestane Heer!

Ds Hanneke Siebert

Vanmorgen is het nog volop Pasen. Vanmorgen vieren we volop Opstanding. Zeven weken lang scharen we ons rond het lege graf en vieren we Pasen. Zeven weken lang laten we ons verrassen door ontmoeting met de Opgestane.

Het verhaal van het Lukas-evangelie is nog helemaal Paasmorgen. "Diezelfde dag waren er twee van hen op weg naar een dorp, zestig stadiën van Jeruzalem verwijderd."

Diezelfde dag, dat de vrouwen in de morgen naar het graf gelopen waren, en het leeg gevonden hadden.

Diezelfde dag dat die twee leerlingen naar het graf renden, de één nog sneller dan de ander, en ze het lichaam niet zagen.

Diezelfde dag dat Maria in de hof dacht dat ze de tuinman ontmoette.

Diezelfde dag, lopen er twee mannen weg van Jeruzalem vandaan. Zij kunnen niets met dat lege graf. Het confronteert hen enkel met leegte en doodsheid. Ze zijn teleurgesteld. Wanhopig.

Ontmoedigd. Ontdaan. Gefrustreerd. Bedrogen. In grote verwarring ook.

Alles hadden ze gehoopt.

Voor alles gebeden.

Aan alles meegedaan.

Grote daden gezien en geloofd.

"Wij leefden in de hoop dat hij degene was die Israël zou bevrijden!" (24:21a)

Maar alle hoop is de bodem in geslagen. Je hóórt hun teleurstelling en moedeloosheid door alles heen: "Maar al met al is het vandaag de derde dag sinds deze dingen gebeurd zijn." (24:21b)

En wat is er nog over? Een leeg graf en wat kletspraat van vrouwen die menen dat Hij nog leeft. (24:11)

Kent u die twee mannen op weg naar Emmaüs ook? Ik kom ze met regelmaat tegen.

Vrouwen die teleurgesteld zijn en boos, mannen vol wanhoop. Mensen die niet weten waar ze hun heil moeten zoeken. Er gebeurt veel in het leven, té veel, soms.

Mensen met een ziek kind of zieke partner en vragen "Wat is nog 'hoop'?"

Mensen die alles verloren hebben, en hardop de vraag stellen wat zij in dit aardse leven eigenlijk te zoeken hebben.

Mensen die het maar niet lukt passend, inspirerend werk te vinden en zichzelf in toenemende mate mislukt voelen. Zonder toekomst.

Jonge mensen verstrikt in een wereld van verdovende middelen, en géén uitweg meer zien.

Mensen door God en mens verlaten.

Mensen die me dan vragen: "Waar is God dan"? "Ik zie er niets van. Het is leeg en dood."

En elk antwoord van hoop voelt als kletspraat en zaait verwarring.

Ik blijf met nadruk even stil staan bij de teleurstelling en de wanhoop. Niet voor niets onderbraken we juist op dit punt, de schriftlezing. Na het relaas van Kleopas en zijn radeloze vertwijfeling. "Hem zagen ze niet" (24:24), hielden we even halt.

Omdat de teleurstelling zo eerlijk is.

De verwarring zo gemeend.

De ervaring Hem niet te zien, zo wáár is.

Hier houden we even halt.

Want, vóór je het weet smeer je de radeloosheid dicht met 'de Opgestane Heer' en zijn evangelie.

Voor je het weet, laat je *niet* de leegte van het graf voor zichzelf spreken, maar vul je de leegte meteen met eigen woorden, opbeurende taal en goede bedoelingen.

In het evangelie krijgt de vertwijfeling volop ruimte om uitgesproken te worden. Die twee mannen, die bij Jeruzalem vandaan lopen, zijn druk in gesprek. Ze zoeken naar antwoorden.

En er is iemand die luistert.

Iemand die vragen stelt.

“Wat zijn dit voor gesprekken die u met elkaar voert en waarom ziet u er zo bedroefd uit?” (24:17)

Er is iemand die uitnodigt te vertellen waar de angst en de pijn en het verdriet zit.

Iemand die hen het héle verhaal laat vertellen. En maar al te graag vertellen de mannen op weg naar Emmaüs hun verhaal. Van A tot Zet en alles door elkaar. Van de hoop en de verwachting, van veroordeling en de dood, van de teleurstelling en de wanhoop. Van de enorme verwarring die de vrouwen met hun verhaal hen gebracht hebben.

Twee mensen onderweg in het leven.

En haast ongemerkt heeft er zich een derde in het gesprek gevoegd. Jezus zelf, zo vertelt Lukas, maar onherkenbaar. Anders dan je verwacht, in elk geval.

Iemand die hardop zegt: ‘Moest de Messias al dit lijden niet ondergaan, om zijn Glorie, zijn heerlijkheid binnen te gaan?’ (24:26)

Lijden en Leven, ellende en God, verdriet, wanhoop en Gods glorie zijn aan elkaar verbonden. Dit is het bizarre, verwarrende, hoopvolle geheim van Pasen, waarover alle profeten spreken. Dat de weg van lijden door mensen gegáán moet worden, en dat lijden en dood niet het laatste woord hebben.

“Moest de Messias al dit lijden niet ondergaan”, is misschien wel de meest ingewikkelde en ook meest belangrijke zin uit de Bijbel. “Waarom bestaat lijden, ziekte en dood?”. “Waar is God in dit alles?” AL deze vragen worden gevangen in Jezus’ antwoord: ‘Moest de Messias dit niet lijden en zo zijn heerlijkheid ingaan’.

Met ons verstand kunnen we het nooit geheel doorgronden. En dat is in toenemende mate ingewikkeld; wij zijn moderne mensen en dat zijn meer een meer op verstand en rede ingestelde mensen. We kunnen overal informatie over vinden, in onze samenleving vragen we elkaar voortdurend om bewijs, boekstaven we geld en goederen aan harde cijfers.

Met ons verstand zullen we dit lege graf nooit doorgronden. Hoeveel Schrift-uitleg we ook krijgen, te beginnen bij Mozes en de profeten.

Niet voor niets schrijft Paulus: “wij roepen een gekruisigde Messias uit, voor Joden een schandpaal, voor heidenen een dwaasheid.” (1 kor 1:23). Légg me nu eens uit wat je daar vindt, in die kerk, rondom dat lege graf, vragen onze kinderen ons!

Maar met ons verstand hebben wij geen toegang tot het geheim van Pasen. Opstaan uit de dood kunnen wij proefondervindelijk of met onze rede niet vatten. Opstaan uit de dood is een creatieve daad van God, die aantoont dat de machten van de dood en het kwaad geen macht hebben.

De evangelist Lukas geeft ons dan ook geen filosofische, dogmatische of redelijke uiteenzetting over de opstanding van Christus. Er is alleen een leeg graf.

En (!) hij vertelt ‘gewoon’ dat Jezus verschenen is aan zijn volgelingen. Drie keer.

Alle keren wordt zijn verschijning aanvankelijk met ongeloof ontvangen.

Alleen de presentie, de aanwezigheid van de Levende zelf, kan het voor mensen onmogelijke en absurde overwinnen.

Die aanwezigheid is ánders dan jij voor ogen hebt.

De presentie van Christus wijkt af van het plaatje dat jij in gedachten hebt.
Open je ogen. Laat je verrassen.

Die presentie, de verschijning van de Levende is daar waar hardop Kyrië klinkt. "Heer, ontferm u, want wij zijn in wanhoop, teleurgesteld en in verwarring".
Die presentie is daar waar de Schriften worden verklaard, het Woord wordt gehoord en uitgelegd.
Die presentie is daar waar het Brood wordt gebroken en uitgedeeld.
En dan? Wat gebeurde er met de Emmausgangers?

Dit is wat gebeurde met de Emmausgangers nadat zij het brood ontvangen hadden:

Zij stonden op. Ze gaan weer op weg.
Nieuwe mensen!
Het blijft vandaag nog volop Pasen.

Amen